

DenkGroen

Relatieblad september 2014

Meetbare duurzaamheid •
Speldeprikgewijs omvormen •
Vlindercafé • Dak om van te leren

'De tuinvakman heeft de sleutel in handen om de wereld groener te maken'
Lees dit artikel op pagina 3

Oogsten op dakmoestuin Zuidpark

**Nieuw
Projecten
parade**
pagina 7 t/m 14

3 Interview • **NL Greenlabel**

De tuinvakman heeft de sleutel in handen om de wereld groener te maken, meent groenpionier en tv-tuinman Lodewijk Hoekstra "Daarom moeten we ons ook niet presenteren als schoffelaars, maar als experts in duurzaamheid en biodiversiteit."

4|5 Project • **Omvormingsbeheer**

Omvormingsbeheer is een relatief nieuwe aanpak, maar de eerste uitwerkingen zijn inmiddels zichtbaar. Vooral Rotterdam heeft ervaring met omgevormde tuinen. De ervaringen zijn goed en de onderhoudskosten maar liefst 15 tot 30 procent lager.

6 Visie • **Geslaagd recept**

Een geslaagd recept bestaat uit een juiste mix van goede ingrediënten. Zo werkt het ook bij het recept voor tuinen die aansluiten bij de wensen van eigenaren en gebruikers: de juiste mix van duurzaamheid, biodiversiteit en omvormingsbeheer. Ze zijn nog goedkoper ook.

15 Samenwerking • **Vlindercafé**

Samen met De Vlinderstichting werkt Van der Tol aan tuinen waar vlinders en andere insecten zich thuis voelen. Dat is dubbel voordeel. "Wij krijgen de kans om vlindertuinen in te richten, en Van der Tol kan laten zien dat het bedrijf geeft om biodiversiteit en het milieu."

16|17 Project • **Hollands glorie**

Heerema Marine Contractors bouwt een nieuw hoofdkantoor. Het complex telt twaalf bouwlagen waarvan de onderste vier parkeergarage zijn. Dat wordt een groene parkeergarage. Met verticaal groen, om precies te zijn.

18|19 Project • **Leerdak**

Het dak op het nieuwe Kellebeek College in Roosendaal is een zogenoemd driedubbeldoeldak. Het is behalve een dak tevens een waterbufferlocatie én een groene verblijfsruimte. Maar bovenal is het een prachtig dak bovenop een prachtig gebouw.

20 De klant • **Tevreden**

Wanneer weet je dat je als werkgever iets goed doet? Als je werknemers aangeven heel tevreden te zijn. En dat zijn de werknemers van sociaal werkbedrijf BGS in Schiedam. Zij zijn blij en trots dat ze jaarrond mogen werken bij Van der Tol.

Colofon

Denk Groen is het relatiemagazine van de Van der Tol Groep BV en heeft een oplage van 2000 stuks.

Realisatie:

Amazing Media

Redactie:

Aart Veerman (Van der Tol)
Britta Mantel (Van der Tol)
Ronald de Kreij (de Schrijfzaak)

Redactieadres:

Kijk op www.vandertolbv.nl

Ontwerp en vormgeving:

Graphic Invention

Illustraties en fotografie:

Norbert Waalboer fotografie
Van der Tol b.v
OPL Architecten/re-designers
Mastum Daksystemen bv

Drukwerk:

Drukkerij Jan Evers

Vestigingen in de regio's:

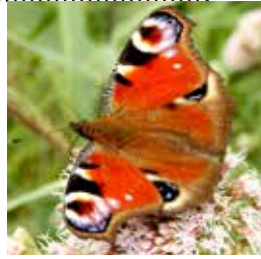
Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht

Groepsactiviteiten

Terreinrichting
Bestrating en Riolering
Binnenbeplanting
Boomverzorging
Daktuinen en Vegetatiedaken
Onderhoud en Beheer
Design & Construct

Meetbare duurzaamheid

Het NL Greenlabel Gebiedslabel. Op basis van duurzaamheidscriteria van het label kan een levende en duurzame buitenruimte worden gecreëerd waarin de waarde van het groen centraal staat en de mens prettig en in harmonie met de natuur kan leven. Alle onderliggende scores op de diverse onderdelen worden opgeteld tot een eindscore A tot en met C, waarbij A de beste is.

Wie een tuin vol legt met duurzame tuintegels, creëert nog geen biodiversiteit

NL Greenlabel is opgericht door tuin- en landschapsautoriteit Nico Wissing en groenpionier en tv-tuinman Lodewijk Hoekstra. Hun ambities liegen er niet om. 'Duurzaamheid meetbaar maken' bijvoorbeeld, en 'De inrichting van de buitenruimte weer in balans brengen met onze duurzame leefomgeving'. "De aanleg en het beheer van tuinen heeft maar zelden een groene footprint", zegt Hoekstra. "Denk aan FSC-hout. Dat klinkt wel heel groen, maar als we dat hout eerst de hele wereld over slepen voor het op de plek van bestemming is, dan is er weinig duurzaam meer aan. Er zijn veel alternatieven die beter zijn, maar daarover bestaat nog weinig kennis. Dus moeten we duurzaamheid meetbaar maken. En dat doet NL Greenlabel.

Met een paspoort waarin naar de hele keten is gekeken." Volgens Hoekstra heeft de tuinvakman de sleutel in handen om de wereld groener te maken. De bekende tv-presentator is hier zelf een levend voorbeeld van. "Goed voorbeeld doet goed volgen", is zijn motto. "Daarom moeten we ons ook niet presenteren als schoffelaars, maar als experts in duurzaamheid en biodiversiteit."

Levende tuin

Onlangs is ook Van der Tol partner geworden van NL Greenlabel en Hoekstra is naar eigen zeggen "erg blij met zo'n sterke partner". Maar niet alleen hoveniers kunnen zich aansluiten. Ook leveranciers, producenten, ontwerpers en adviesbureaus kunnen dit. Zij kunnen hun planten, producten en diensten laten labelen en deelnemen aan een breed scala aan activiteiten: congressen, projecten, netwerkbijeenkomsten, of onder de noemer van NL Professionals ervaringen delen op de website. Ook is er een handboek beschikbaar met een overzicht van de kennis en producten voor de inrichting van een duurzame buitenruimte.

"Een belangrijke inspiratiebron is De Leven Tuin", aldus Hoekstra. "Dit concept draait om het belang van groen voor onze gezondheid. Duurzaamheid en verantwoord materiaalgebruik zijn hier onlosmakelijk mee verbonden."

Volgens Hoekstra is NL Greenlabel vooral géén keurmerk. "Wij labelen ook geen bedrijven. Wie zich bij ons aansluit, geeft te kennen onze doelstellingen te ondersteunen. Onze partners kijken verder dan alleen naar duurzame producten. Want wie een tuin vol legt met duurzame tuintegels, creëert nog geen biodiversiteit en daarmee ook geen duurzame buitenruimte. Daar is meer voor nodig." Meer informatie is te vinden op www.nlgreenlabel.nl

Speldepriksgewijs **omv**

Omvormingsbeheer is een relatief nieuwe aanpak, maar de eerste uitwerkingen zijn inmiddels zichtbaar. Vooral Rotterdam heeft ervaring met diverse stappen voor stapje omgevormde tuinen. De ervaringen zijn goed en de onderhoudskosten maar liefst 15 tot 30 procent lager.

Omvormingsbeheer is een win-win situatie: het groen wordt omgevormd met als doelstelling de onderhoudskosten te verlagen en tegelijkertijd de uitstraling van de buitenruimte naar een hoger peil te tillen. Het geestelijk eigendom van de aanpak is in handen van Van der Tol (zie voor de visie hierachter het artikel op pagina 6). Dit maakt de *founding father* ook voor de praktische uitwerking de eerst aangewezen partij.

Een van de terreinen waar omvormingsbeheer inmiddels in de praktijk wordt gebracht, is Zorgboulevard Rotterdam. Dit terrein was nog geen jaar oud toen al duidelijk werd dat de inrichting niet goed tot zijn recht zou komen.

De eigenaar besloot het beheer bij Van der Tol te beleggen, en gaf als opdracht mee zonder extra kosten tot een verbeterd eindbeeld te komen.

De hovenier zocht en vond het antwoord in omvormingsbeheer door extensivering. Door over te schakelen naar een andere inrichting met een extensiever beheersniveau worden toekomstige onderhoudskosten uitgespaard. Deze extensivering is onder meer gezocht in het aanbrengen van bodembedekkende vaste planten die onkruiden weren, maar die ook beter strooizout verdragen om uitval langs de randen van de trottoirs te voorkomen. De brokken puin die tijdens de nieuwbouw zijn achtergebleven en nog steeds vanuit

ormen

Maasstad ziekenhuis

De kostenbesparingen kunnen ook worden gebruikt om nieuwe initiatieven uit te werken

de grond omhoog komen worden ter plekke verwerkt in een stapelmuur en het snoei-materiaal wordt gebruikt voor takkenrillen. Dit scheelt afvoerkosten. De kostenbesparingen worden gebruikt om stapje voor stapje nieuwe initiatieven uit te werken en te investeren in een gezonde groene omgeving. Het uitgewerkte beheersplan loopt dan ook tot minimaal 2016.

Bosplantsoen

Inmiddels hebben ook andere Rotterdamse tuinen kennis gemaakt met dit nieuwe concept. In de wijken Overschie, Zevenkamp en Ommoord heeft de opdrachtgever het contract met Van der Tol op aanraden van de hovenier zelf omgebogen in omvormings-

beheer. Het gaat vooral om complexen waar veel zogenoemd bosplantsoen aanwezig is. In het bestek of onderhoudscontract is vaak opgenomen dat jaarlijks een bepaald percentage gesnoeid moet worden. De heesters groeien echter snel en zorgen voor relatief hoge structurele kosten. Door de tuin om te vormen naar een gazon met vaste planten worden deze kosten geëlimineerd. Door de tuin gecontroleerd gedeeltelijk te laten 'verwilderen' wordt er tevens bespaard op het maai-beheer. Bijkomend voordeel: de natuur krijgt in zijn breedte een flinke impuls: bloemen, planten, dieren en insecten worden hier blij van. De aanpak is speldeprikgewijs. Niet alles wordt in één keer aangepakt,

maar stapje voor stapje. Heeft de tuin te kampen met wateroverlast (wat in Rotterdam op veel plekken het geval is) dan is bij omvormingsbeheer niet drainage de oplossing, maar een wadi. Het water wordt dus niet afgevoerd, maar juist benut. En waar de bestrating te snel zakt en telkens opgehaald moet worden, is halfverharding een goed alternatief. Zo zijn er meer mogelijkheden om met middelen die de natuur voor een belangrijk deel zelf biedt de kosten voor het beheer van de buitenruimte op termijn structureel te verlagen. De ervaringen tot nu toe leren dat er besparingen mogelijk zijn tussen de 15 en 30 procent. Dus voor minder geld een meer natuurlijke tuin. Wie zegt daar nou nee tegen?

Duurzamer, biodiverser én goedkoper

Een geslaagd recept bestaat uit een juiste mix van goede ingrediënten. Zo werkt het ook bij het recept voor tuinen die aansluiten bij de wensen van eigenaren en gebruikers: de juiste mix van duurzaamheid, biodiversiteit en omvormingsbeheer. Ze zijn nog goedkoper ook.

Van der Tol luistert goed naar zijn klanten, beklemtoont commercieel directeur Aart Veerman. “Die klant ziet zich in deze economische crisis genoodzaakt om te bezuinigen. Ook op het tuinonderhoud.” Er speelt nog iets. Veerman: “Wereldwijd zien we steeds minder biodiversiteit. Met name in steden, waar beton nog altijd ruim de overhand heeft. Dat leidt tot problemen, bijvoorbeeld met de afvoer van regenwater. Dus is een andere tendens dat we met z’n allen toe willen naar meer biodiversiteit en meer groen.”

Eén plus één is twee, zeker voor dit bedrijf dat zich graag onderscheidt in de markt. “Daarom bieden we onze klanten meer duurzame en biodiverse tuinen met minder onderhoudskosten. De spil bij deze aanpak is omvormingsbeheer.”

Goedkoper

Omvormingsbeheer bestaat uit een reeks van maatregelen die het onderhoud goedkoper maken. Uitgangspunt is dat de tuin wordt ‘omgevormd’ tot een omgeving met meer natuurlijke vegetatie waardoor een betere natuurlijke balans ontstaat.

“De meest gangbare vorm van tuinonderhoud bestaat uit diverse malen per jaar gras maaien, bomen en struiken snoeien, en onkruid verwijderen”, aldus Veerman. “De natuurwaarde van zo’n tuin is prima, maar er is geen natuurontwikkeling. Als je nu andere vegetaties toepassen en de tuin op een andere manier beheren, dan krijg je wel natuurontwikkeling. Denk aan het omvormen van een gazon naar een kruidentuin. Of de keuze voor vaste planten die heel dicht op elkaar groeien, zodat

dienen als voeding voor de tuin zelf. Bovendien vinden insecten en vlinders, maar ook egels en vogels hier een veilige plek om te schuilen en eten te vinden.” Omvormingsbeheer is een relatief nieuw product binnen het dienstenpakket van Van der Tol, maar inmiddels breed beproefd. “Toen we het concept enkele jaren geleden hadden ontwikkeld, hebben we de diverse modellen eerst bij wijze van proef op onze eigen bedrijventerreinen toegepast. Ook hebben studenten van Hogeschool

Omvormingsbeheer is een relatief nieuw product maar inmiddels breed beproefd

onkruid daaronder geen kans krijgt. En het plaatsen van snoeiafval onder de hagen. Dat bespaart op maaien, schoffelen en op je CO₂-uitstoot omdat je materiaal niet meer hoeft af te voeren. Omdat we snoeiafval laten liggen – uiteraard wel netjes verwerkt – krijg je een natuurlijke compost die kan

Larenstein op ons verzoek er onderzoek naar gedaan in het kader van een afstudeeropdracht. Daarna hebben we in overleg met onze klanten een aantal tuinen als proeflocatie gebruikt. Inmiddels weten we voldoende om de aanpak breed uit te rollen.”

Projecten uitgelicht

In deze projectenparade laten we met trots een speciale en uitgebreide selectie gerealiseerde Van der Tol-projecten zien.

Bamboetuinen, Amsterdam

Maasstad, Rotterdam

GGD, Assen

Projectenparade

Binnentuin, Leiden

Schieoever, Rotterdam

Begraafplaats Westgaarde, Amsterdam

Daalsesingel, Utrecht

ROC Kellebeek, Roosendaal

Zwembad de Windas, Berkel&Rodenrijs

Landgoed Overweer, Breukelen

Zorginstelling de Trambaan, Nieuwe Niedorp

Amstel Hotel, Amsterdam

Projectenparade

Okura Hotel, Amsterdam

Mariastichting, Haarlem

Stadsmoestuin Zuidpark, Amsterdam

Technische Universiteit, Delft

Diamantlaan, Leiden

Isala Ziekenhuis, Zwolle

Het Gewest, Bussum

Noordstrook, Amsterdam

Projectenparade

Oostpoort, Amsterdam

De Kameleon, Amsterdam

European Patent Office, Rijswijk

Diamantlaan, Leiden

Plaswijckpark, Rotterdam

Bedrijfsterrein, Amsterdam

Kinderdagverblijf Bosrijk, Den Dolder

Patijnstraat, Rotterdam

Projectenparade

Hotel Canal House, Amsterdam

Groene kadewand, Hoofddorp

Stadhuis, Nieuwegein

Poldermeesterplein, Aalsmeer

Het bijenhotel heeft concurrentie gekregen van het vlindercafé. Maar hoe goed we in Nederland ook zijn in het uitvinden van mooie nieuwe woorden: eigen haard is nog steeds goud waard. Samen met De Vlinderstichting werkt Van der Tol aan tuinen waar vlinders en andere insecten zich thuis voelen en langer willen verblijven dan alleen om wat te drinken.

Niets mis met vlindercafé, maar een thuis is beter

Het gaat niet bepaald goed met de vlinders in ons land – met de bijen en andere insecten overigens ook niet – maar gelukkig hebben we instanties als De Vlinderstichting die er alles aan doen om het tij te keren. Daar is meer voor nodig dan het inrichten van bloemrijke tuinen waar vlinders kunnen drinken. “Vlindercafés”, noemt Kars Veling deze tuinen. “Daar zijn we ook heel blij mee hoor, maar veel liever nog zien we tuinen die zó ingericht zijn dat vlinders er langer blijven. Om te leven, te schuilen en zich voort te planten.”

Veling is projectleider bij de Vlinderstichting. Deze laatste partij werkt nu alweer enige tijd nauw samen met Van der Tol. Op initiatief van de grootstedelijk hovenier. “Van der Tol wilde meer aan natuur doen”, zegt hij, “en heeft bij ons aangeklopt om hier samen een invulling aan te geven. Dat is uitgemond in een vlinderdaktuin op het nieuwe bedrijfspand van Nature’s Pride in Maasdijk, een importeur van exotische groenten en fruit. Dit project is BREEAM-Excellent gecertificeerd. Dit betekent dat het zeer duurzaam is gerealiseerd en na oplevering ook

duurzaam zal blijven functioneren.” Die samenwerking beviel goed en van het één kwam het ander. Inmiddels hebben Van der Tol en de Vlinderstichting elkaar ook gevonden in diverse andere projecten rond vlinder(dak)tuinen in Rotterdam en Amsterdam. “We delen onze kennis”, zegt Veling. “Van der Tol is goed in tuinen en daktuinen, en wij in beplanting. Hiermee is niet gezegd dat het hoveniersbedrijf niét goed zou zijn in beplanting, maar wij weten

vlinders en andere insecten de speciaal ingerichte tuinen trekken. Deze onderzoeksgegevens worden meegenomen in het landelijk onderzoek dat jaarlijks door een grote groep vrijwilligers wordt uitgevoerd. De samenwerking met Van der Tol biedt een tweezijdig voordeel, meent Veling. “Wij krijgen de kans om vlindertuinen in te richten en Van der Tol kan laten zien dat het bedrijf geeft om biodiversiteit en het milieu. De Vlinderstichting heeft ruim

Doel is te komen tot tuinen waar vlinders hun **gehele levenscyclus** kunnen voltooien

iets meer over specifieke beplanting en andere attributen waar vlinders zich in en op thuis voelen. Het doel is immers te komen tot tuinen waar vlinders hun leefgebied kunnen hebben en waarin zij hun gehele levenscyclus kunnen voltooien.” De stichting onderzoekt nog welke soorten

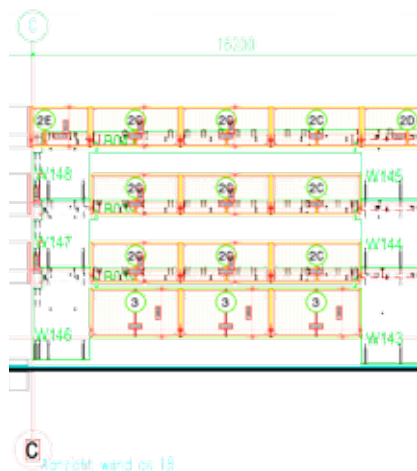
8000 vrienden op Facebook en meer dan 5000 volgers op Twitter. Als wij bekend maken samen met Van der Tol een project op te pakken, dan weten opeens behoorlijk veel mensen dat.”

Heerema Marine Contractors

Heerema Marine Contractors bouwt een nieuw hoofdkantoor. Het complex telt twaalf bouwlagen waarvan ongeveer de helft van de onderste vier parkeergarage zijn. Dat wordt een groene parkeergarage. Met verticaal groen, om precies te zijn.

Hollands Glorie in het groen

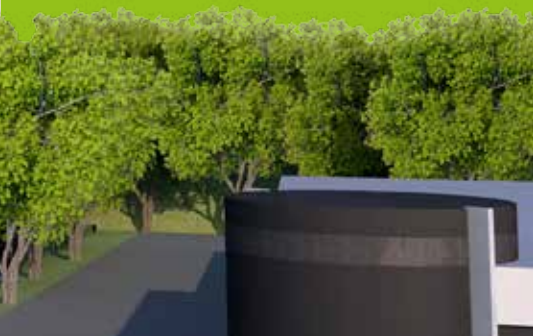
Heerema kan als grote maritieme aannemer in de internationale offshore olie- en gasindustrie met recht een stukje Hollands Glorie genoemd worden. Toen het aankwam op nieuwbouw voor het hoofdkantoor, was Leiden er dan ook veel aan gelegen dit toonaangevende bedrijf binnen de gemeentegrenzen te houden. Dat is gelukt. Vlak bij het Centraal Station verrijst op de plek van het oude hoofdkantoor momenteel een prachtig nieuwbouwcomplex met een plaza en een groene parkeergarage. Aan drie zijdes van het V-vormige gebouw steekt de vier verdiepingen tellende parkeergarage naar buiten uit. De garage is voor de helft in het gebouw geschoven waardoor er tevens ruimte ontstaat voor een grote centrale entreehal met keuken/restaurant

en voorts twee insteekverdiepingen voor ruimten met bijzondere functies. Het was de uitdrukkelijke wens van ontwerper Flip Luger van OPL Architecten / re-designers om de wanden van de garage te begroenen. "Maar hoe het gewenste lijnenspel in een praktisch haalbaar begroeningsvoorstel te vertalen?", vraagt Erik Korpershoek van bouw-aannemer Wessels Zeist. "Bovendien lag er een budget dat nog een beetje naar beneden moest worden bijgesteld. Onze bouwdirectie kende Van der Tol al van eerdere projecten en adviseerde daar eens te gaan informeren. Dat hebben we gedaan. Ik moet zeggen dat Van der Tol het vervolgens van de rest heeft gewonnen op basis van creativiteit. Het was hun idee om in een bouwteamachtige constructie gezamenlijk

De rol van Van der Tol

Deze bijdrage levert Van der Tol aan de groene parkeergarage als onderdeel van het nieuwe Heerema-hoofdkantoor:

- Ontwerpen en uitwerken verschillende onderdelen (D&C)
- Aanbrengen gevelrekken voor klimplanten
- Aanbrengen plantenbakken met substraat en klimplanten
- Aanbrengen technische installatie, beregening

aan een oplossing te werken door middel van een design- & construct-contract. Dochteronderneming HollandsGroen deed het ontwerp; Van der Tol is verantwoordelijk voor de uitvoering.”

Een team

“Het was de bedoeling de zijwanden van elke verdieping van groen te voorzien”, zegt Gert-Jan Middellie, projectleider namens Van der Tol. “Dat betekent op elke verdieping een rij met plantenbakken, en aan de gevel klmschermen waar de planten in kunnen groeien. Dit klinkt makkelijker dan het is, want hoe plaats je de bakken bijvoorbeeld ten opzichte van de vangrails? Hoe zorg je dat je ze kunt plaatsen en er bij kunt blijven komen? Hoe bevestig je

De aannemer weet van beton, maar niet van plantjes

de schermen? En wat voor schermen pas je toe? Hoe krijgen de klimplanten water, ook in de winter? En zo lagen er meer vragen op tafel.” Volgens Middellie is er een team nodig om tot de juiste aanpak te kunnen komen. “De aannemer weet van beton, maar niet van plantjes. Wij weten van plantjes en verticale begroeiing, maar niets van beton. En de architect weet misschien van beide zaken af, maar net niet voldoende om zeker te zijn. Daarom zijn alle partijen nodig om problemen te kunnen zien aankomen en ze te pareren.”

Gezamenlijk zijn de partijen er uit gekomen. Op het moment van dit schrijven is de nieuwbouw nog in volle gang (opleverdatum is september 2015), maar op de projectwebsite legt OPL Architecten / re-designers het beeld en de functie van de parkeergarage binnen het geheel als volgt uit: ‘De groene parkeergarage is tussen het gebouw en de spoorlijn gesitueerd en voegt met een dynamisch lijnenspel een landschappelijke kwaliteit toe aan de scherpe gebouwvolumes.’ Dat klinkt nu al als een succes.

Kellebeek College Roosendaal

Het dak op het nieuwe Kellebeek College in Roosendaal is een zogenaamd driedubbeldoeldak. Het is behalve een dak tevens een waterbufferlocatie én een groene verblijfsruimte. Maar bovenal is het een prachtig dak bovenop een prachtig gebouw.

Een dak om van te

Het Kellebeek College verzorgt opleidingen op het gebied van zorg en welzijn, maar ook voor kappers en grimeurs. Het opleidingsinstituut zoekt hierbij nauwe samenwerking met de wijk waarin het staat: Stadsoevers. De ouderen die hier wonen kunnen hun haar laten knippen door de kappers en kapsters in opleiding, terwijl de studenten die de opleiding zorg en welzijn volgen stage kunnen lopen op de crèche waar jonge ouders uit de buurt hun kinderen onderbrengen. Ook de tuin op en om de school wordt bijgehouden door en met wijkbewoners en mindervalide vrijwilligers. Maar laten we vooral kijken naar die groene gebruiksdaken op de derde

en vierde verdieping van het gebouw. Die vinden hun oorsprong in de eis van het waterschap dat het nieuwe gebouw bij regenval zo veel mogelijk hemelwater zal moeten kunnen bufferen en bergen. Annemer Slokker Bouwgroep BV zocht – en vond – de oplossing in een groendak.

Deskundige partner

Slokker schakelde hiervoor een deskundige partner in: Van der Tol Hoveniers, die als het gaat om meervoudig ruimtegebruik doorgaans samenwerkt met het dakbedekkingsbedrijf Mastum Daksystemen. Dit doen ze onder de noemer Leven op Daken, waarbij beide partijen veel reken- en

tekenwerk van hun opdrachtgever overnemen. Dankzij de nauwe samenwerking kunnen alle mogelijke bestekfouten en daarmee gepaard gaande hoge faalkosten worden voorkomen. Het eindresultaat in Roosendaal is een *state of art* daktuin met een innovatieve opbouw. Er is gekozen voor een vertragend hemelwaterafvoersysteem, zodat na een regenbui het water niet direct wordt geloosd. Dat gebeurt pas later (als dat al nodig is) zodat de belasting op het riool en het omgevingswater minder is. Op de isolerende waterdichte onderlaag ligt een nieuwe techniek op het gebied van waterbuffering en waterberging,

leren

Kellebeek College

Student of docent, ze kunnen allemaal het dak op

bestaande uit een speciale drainagemat, type Aquatec AT 45 van ZinCo, samen met een watergeefinstallatie. De drainageplaat vult zich met een waterberging van maximaal 17 liter water, terwijl het hele systeem 30 liter kan bufferen. Bij langdurige droogte geeft de computer gestuurde watergeefinstallatie een deel van het gebufferde water terug aan het substraat. Het gras hier bovenop blijft hierdoor langer groen dan bij de burens. Overigens zijn behalve het grasdak ook de – verhoogde – borders voorzien van drainage-elementen.

Duurzaam

Het Kellebeek College heeft drie daken op verschillende hoogten. Daarvan is de bovenste gereserveerd voor 'de techniek'. De twee daaronder zijn ingevuld als groene gebruiksruimte voor zowel de docenten als de scholieren. Met buitenwerkplekken en ruimtes om te lunchen en te vergaderen. Dit betekent dat het dak voorbereid moet zijn op intensief gebruik en tegen een stootje moet kunnen. Vanwege deze laatste eis, maar ook vanuit de op de totale school toegepaste duurzaamheidsgedachte, is het dak tevens voorzien van grote vlonders die zijn gemaakt van

hardhout met duurzaamheidsklasse 1. Om de lichtkoepels zijn eveneens houten zitranden aangebracht. Omdat de school in een groene omgeving ligt, is de groene detaillering van de buitenruimte doorgetrokken in en op het gebouw zelf. Het beplantingsplan voorziet in bonte kleuren en veel wintergroen. Hoewel de docenten en studenten het nieuwe gebouw nog maar net hebben betrokken, zijn de reacties nu al positief. Misschien ook omdat de studenten nu ongestraft tegen hun docenten kunnen zeggen dat ze het dak op kunnen?

De klant

Wanneer weet je dat je als werkgever iets goed doet?
Als je werknemers aangeven heel tevreden te zijn.
En dat zijn de werknemers van sociaal werkbedrijf
BGS in Schiedam. Zij zijn blij en trots dat ze jaarrond
mogen werken bij Van der Tol.

Hard werken maar zeer tevreden

Het was puur toeval dat Paul Mekking en Rob Franken elkaar troffen op een congres. Mekking: "We raakten in gesprek en hadden het over maatschappelijk verantwoord ondernemen en wat wij daar zelf aan doen. Zo is het idee geboren."

Mekking is directeur van sociaal werkbedrijf BGS; Franken is de directeur bij Van der Tol. Mekking vond al langer dat BGS zich meer zou moeten concentreren op aandacht voor de werknemers en minder op het ondernemen zelf. Franken wilde als ondernemer meer kunnen betekenen voor speciale doelgroepen. In hun contact ontdekten beiden al snel hoe ze van één plus één twee konden maken: medewerkers uit de hovenierstak van BGS detacheren bij Van der Tol. "We doen het anders dan veel anderen", vertelt Mekking. "Doorgaans zie

je dat mensen van een sw-bedrijf alleen in het hoogseizoen gedetacheerd worden bij hoveniersbedrijven. Wij detacheren ze jaarrond. Ze blijven bij ons op de loonlijst staan, en wij blijven de begeleiding verzorgen. Maar voor de buitenwereld zijn het volledige Van der Tol-medewerkers. Tot Van der Tol-kleding aan toe." Na eerst een periode van voorzichtig aftasten en kijken hoe de detachering van medewerkers verliep, werken er nu tien BGS-mensen bij

eerder gedaan. Bij ons was het toch vooral schoffelen en klein onderhoud." Voor BGS snijdt het mes aan twee kanten. Mekking en zijn stafmedewerkers kunnen zich nu meer concentreren op de begeleiding van de medewerkers. Bovendien hoeft BGS nu ook geen eigen materialen, voorraden en opslagruimtes meer te hebben. Voor Van der Tol betekent de samenwerking dat het bedrijf niet alleen maatschappelijke betrokkenheid kan tonen, maar tevens

In een professionele omgeving blijken ze opeens veel meer te kunnen dan ze zelf dachten

de grootstedelijke hovenier. "Onze mensen zijn zeer enthousiast", aldus Mekking. "Ze krijgen op de werkplek vakmatige aansturing door iemand van Van der Tol, en blijken opeens veel meer te kunnen dan ze zelf dachten. Ik hoorde laatst dat enkelen zelfs al hadden meegewerkt aan de aanleg van een daktuin. Dat hadden ze nog niet

een voorschot neemt op de nieuwe Participatiewet. Die gaat het in dienst hebben van mensen met een beperking straks mogelijk verplicht stellen. Maar de grootste winnaars zijn de gedetacheerden zelf. Mekking: Veelzeggend is het, denk ik, dat ze bij Van der Tol harder moeten werken en meer reistijd hebben, maar dat niemand terug wil naar BGS. Ze zijn heel trots dat ze bij een 'normaal' bedrijf werken.